

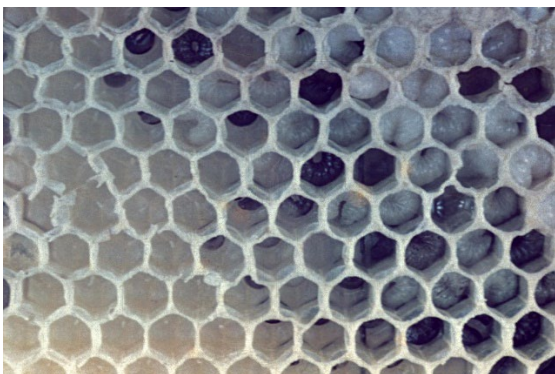
Skötsel tips i april

För de flesta innebär april månad en första chans att inspektera bisamhället. En dag med 10 till 15 grader varmt och vindstilla väder ger ett utmärkt tillfälle att öppna bikupan. Börja med att studera de bin som passerar in och ut genom flustret. Ser de friska ut och betar de sig normalt? Kommer bina hem med pollen på bakbenen brukar det betyda att det finns yngel. Är det arbetaryngel så finns det en fungerande drottning i samhället och tid behöver inte läggas på att leta efter henne. Om det är något samhälle som bara har drönceller som är täckta kan drottningen vara borta, oparad eller fått slut på befruktade ägg. Har man råkat ut för något av de två sistnämnda gäller det att hitta drottningen, ta bort henne och slå ihop samhället med ett fungerande samhälle.

Kontrollera så samhället har en fungerande drottning. Här har arbetare tagit över och börjat lägga obefruktade ägg. Foto: Courtesy The Animal and Plant Health Agency (APHA), Crown Copyright

Tänk på att inte störa bina mer än nödvändigt och var försiktig så samhället inte kyls ner. Nedkylt yngel kan leda till att larver skadas och dör.

Nedkylt yngel uppstår oftast i ytterkanten av yngelklotet när bmassan dragit ihop sig i mitten för att kunna hålla värmen. Foto: Courtesy The Animal and Plant Health Agency (APHA), Crown Copyright

Det är nu också dags att utöka antalet ramar/lådor. Har du invintrat på en låda så är det dags att sätta på en till. Vid utökning av en uppstaplingskupa så brukar jag ställa den nya lådan ovanpå den gamla. Drottningen vill helst vandra uppåt för att lägga ägg och detta brukar gynna utvecklingen av bisamhället. Vissa biodlare föredrar dock att sätta den nya lådan under den gamla för att undvika nedkylning av samhället. Men vid kall väderlek kan det i stället hända att drottningen inte vill gå ner i den undre lådan och lägga ägg. Ett starkt bisamhälle i en modern och isolerad kupa har normalt sätt inga problem med att hålla värmen med en låda ovanpå sig.

Är bina övervintrade på två lådor är den understa lådan oftast tom på våren. Du kan då skifta plats på lådorna och ställa den tomma lådan överst. Från april och fram till juli månad bör biodlaren se till så drottningen hela tiden har minst 3-4 lediga ramar (lågnormal) som hon kan lägga ägg i. Tillsätt i första hand utbyggda ramar. Är man nybörjare och endast har mellanväggar att tillgå så får man använda dessa och låta bina bygga ut vaxet.

Är det många fulla foderramar kvar i bisamhället på våren kan man ta bort en sådan ram och ersätta med en utbyggd ram. Överblivna foderramar sparas och kan användas senare till exempelvis avläggare. Men i april är risken för svält fortfarande stor och man måste vara försiktig med att plocka bort foderramar i onödan. Bisamhället behöver mycket energi för att föda upp yngel och för att hålla värmen. Man kan också rispa sönder ett litet område av täckningen på foderramen med kupkniven eller en avtäckningsgaffel för att stimulera bina att konsumera fodret.

Stackmyror kan vara ett stort problem för bisamhället på våren. De kan snabbt plundra samhället på både foder och larver. En stor myrstack kan på några få dagar ödelägga en hel bigård. Att förebygga angrepp av myror är därför viktigt. Dubbla lager plast kan läggas på pallen som kupan står på eller kan kupans ben ställas i burkar med olja eller annan vätska som förhindrar myrornas passage. Myrorna är dock mycket motiverade att nå bisamhället då kupans näringsrika innehåll är åtråvärd för deras uppbyggnad av stacken.

Stackmyran *Formica rufa* kan under våren angripa bikupor i jakt på föda. Foto Richard Johansson

Det kan hända att något bisamhälle är svagt efter vintern. Om samhället inte har försvagats av sjukdom är det lämpligt att slå ihop det samhället med ett annat för att stärka upp det. Den drottning som man inte vill spara tas då bort innan sammanslagningen. Kuporna ställs ovanpå varandra med ett tidningspapper mellan. Efter några dagar har bina gnagt sig igenom pappret och samhällena är förenade.

Många biodlare drivfodrar sina bisamhällen på våren för att de ska växa fortare. Man kan då ge en 50-procentig sockerlösning i små givor ett par gånger i veckan. Detta kan simulera ett nektardrag och påskynda samhällets utveckling, förutsatt att tillgång på protein finns. Protein kan komma in i form av naturligt pollen som bina samlar eller pollensubstitut, som ges av biodlaren och som finns att köpa hos de flesta biredskapshandlare.

Richard Johansson för friskabin.se